

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

25 maart 2025

Kenmerk

Z/25/078882 / D/25/171420

Portefeuillehouder

Roy Luca

Portefeuille

Verkeer en Vervoer

Opsteller

Plukkel, Martijn

Onderwerp

Deelname regionaal deeltweewielersysteem

Kernboodschap

De gemeente Woerden streeft ernaar om een leefbare, veilige en bereikbare gemeente te zijn. Met de stijging van het aantal inwoners (de laatste jaren ruim 500 inwoners per jaar) komen steeds meer auto's in de gemeente. Rijdende en geparkeerde auto's nemen veel kostbare ruimte in. Daarnaast zorgen ze voor lucht- en geluidsvervuiling. Zonder effectief beleid gericht op het verminderen van autobezit en -gebruik zal de leefbaarheid en bereikbaarheid van de gemeente geleidelijk afnemen.

Effectief beleid richt zich op zowel het voorkomen van autoritten als het aanbieden van aantrekkelijke alternatieven. We hanteren hiervoor het principe Voorkomen (van verplaatsingen)-Veranderen (van keuze vervoermiddel)-Verschonen (elektrificatie van autoritten). Het aanbieden van deelmobiliteit aan de bewoners en bezoekers van de gemeente past in dit beleid, zoals ook staat beschreven in de kadernota Parkeerbeleid.

Eind 2025 verloopt de huidige concessie van de gemeente Utrecht voor het aanbieden van deeltweewielers in deze gemeente. Op kleine schaal is de afgelopen jaren succesvol geëxperimenteerd met het vergroten van het concessiegebied. Het is nu ook mogelijk om in Nieuwegein een deeltweewieler te pakken en deze in de binnenstad van Utrecht achter te laten. Voorbeelden uit het buitenland (Antwerpen, Düsseldorf) laten zien dat het regionaal aanbieden van deeltweewielers succesvol kan zijn, waarbij ook kleinere kernen worden ontsloten via een nieuw netwerk.

In samenwerking met de U10 gemeentes en provincie Utrecht heeft Goedopweg daarom een verkenning regionale deeltweewielers uitgevoerd. Hierbij is het zogenaamde 'Daily Urban System' het meest kansrijk. In dit systeem wordt per 1 januari 2026 de e-deelfiets van de stad Utrecht uitgebreid naar vele omliggende deelnemende gemeenten met daarbij aantrekkelijke gebruikerstarieven.

De cijfers:

Voertuigaantallen: ±1.500 e-bikes waarvan ±1.000 in de gemeente Utrecht en ± 500 in de deelnemende regiogemeenten, op knooppunten en bedrijventerreinen;

Potentieel servicegebied: De Bilt, Bunnik, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht (enkel Maarssen/Maarssenbroek), Utrecht, Utrechtse Heuvelrug (enkel Driebergen), Vijfherenlanden (enkel Vianen), Woerden en Zeist;

Noodzakelijke publieke bijdrage: gedurende minimaal 3 jaar, ca. € 600.000/jaar:

Deelnemende regiogemeente: €0,75/inwoner/jaar, voor Woerden dus € 40.000,- per jaar

Gemeente Utrecht: €150.000/jaar

Provincie Utrecht: €200.000/jaar

Governance: Gemeente Utrecht schrijft een regionale vergunning uit (gecombineerd met concessie);

Toelichting

Het college heeft besloten dat de gemeente Woerden gaat deelnemen aan het Regionale Deeltweewielersysteem van 2026 t/m 2028. Mits succesvol kan deze periode in een nieuwe concessie worden verlengd of uitgebreid.

Dat betekent dat het voor onze bewoners en bezoekers mogelijk wordt om vanaf 2026 in hun eigen dorp of stad een elektrische deelfiets te pakken en deze bijvoorbeeld achter te laten in Leidsche Rijn. De locaties waar deze fietsen komen te staan en waar ze kunnen worden achtergelaten heten 'dropzones'. Fietsen die buiten deze dropzones worden achtergelaten moeten worden doorbetaald. Hiermee daalt het risico op verrommeling. Waar deze dropzones precies komen moet nog worden vastgesteld, maar het moeten goed bereikbare en centraal gelegen plekken zijn in verschillende wijken/dorpen en bedrijventerreinen. Het aantal beschikbare elektrische deelfietsen voor onze gemeente is ongeveer 50.

Er zijn verschillende redenen waarom het college heeft besloten hier aan mee te doen:

Versterken ketenmobiliteit

De keuze voor het maken van de volledige reis met de auto wordt vaak gemaakt op basis van gemak en snelheid. Met de fiets naar het station, met de trein om vervolgens met het OV naar de eindbestemming te gaan duurt vaak langer dan een autorit. De vertraging in deze ketenreis zit vaak in de first- en last-mile (bv. van huis naar beginstation en van eindstation naar werkplek). Door het aanbieden van een regionaal deeltweewielersysteem kan de keten worden verkort en ontstaat er een goed alternatief voor een autorit.

Een nieuw regionaal netwerk

Je pakt de fiets in Harmelen om af te stappen in Utrecht, of in Nieuwegein. Gemeenten worden op een nieuwe manier met elkaar verbonden, het is niet meer noodzakelijk om op- en af te stappen op dezelfde locatie.

Stimuleren fietsgebruik

Iets meer dan de helft van de huishoudens in de gemeente heeft een elektrische fiets. Dit is een goed alternatief voor forenzen zonder elektrische fiets. Zij kunnen een elektrische fiets uitproberen voor korte ritjes waarvoor nu de auto gebruikt wordt.

Ontsluiting van wijken waar nu weinig bussen komen

Woerden heeft een goed station, maar veel wijken en dorpen worden maar beperkt bediend met bussen, waardoor vaker de auto wordt gepakt. Veel wijken en dorpen krijgen een zogenaamde 'dropzone' voor de elektrische fietsen. Dit zijn vaste locaties waar de fietsen gepakt en teruggebracht kunnen worden.

Marketing

Dit systeem is het eerste in Nederland. Er zal veel interesse zijn van media en andere overheden. Woerden kan zichzelf op een positieve manier op de kaart zetten. Wij hebben immers de ambitie om fietsstad te zijn.

CDOKE gelden beschikbaar

De CDOKE (Capaciteit voor Decentrale Overheden voor Klimaat en Energiebeleid) regeling is een tijdelijke regeling vanuit de RVO (Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland) die gemeenten in staat stelt om subsidie te krijgen voor met name loonkosten om klimaat- en energiebeleid uit te voeren. In het najaar van 2024 is gebleken dat het financieren van de deeltweewielers mogelijk is vanuit deze gelden.

Kadernota 2025

In de Kadernota 2025 is een bedrag aangevraagd voor het regionaal deeltweewielersysteem. Deze aanvraag is afgewezen omdat dit nieuw beleid betrof zonder nieuwe dekkingsmiddelen. Nu er op een andere wijze dekking verkregen kan worden via de CDOKE gelden kan toch, zonder nieuwe middelen, worden deelgenomen aan het regionale deeltweewielersysteem. De 10.000 euro uit het verkeersmaatregelen budget zou anders worden gebruikt aan andere maatregelen of onderzoek, gericht op het stimuleren van fietsgebruik of verkeersveiligheid. Gezien de unieke kans, de forse bijdrage van andere overheden en het verwachte effect op het stimuleren van fietsgebruik past deze uitgave goed bij deze doelstellingen.

Financiën

Op dit moment is het niet mogelijk om op een succesvolle manier elektrische deelfietsen aan te bieden zonder subsidie. Wanneer de afschrijvingskosten en onderhoud volledig worden doorberekend aan de klant kost een ritje van een half uur al gauw 8 euro. Om het gebruik van deeltweewielers te stimuleren is een overheidsbijdrage nodig. Van het totale bedrag dat nodig is, ongeveer 600.000 euro per jaar, neemt de provincie een derde voor haar rekening.

Deelnemende gemeentes dienen een bijdrage van 0,75 euro per inwoner per jaar te leveren. Voor Woerden betekent dit afgerond een bijdrage van 40.000 euro. Deze bijdrage is nodig in de jaren 2026 t/m 2028.

De dekking van deze bijdrage vindt plaats vanuit het CDOKE budget (30.000 euro per jaar) en het verkeersmaatregelenbudget (10.000 euro per jaar).

Vervolg

Eind januari 2025 tekenden zoveel mogelijk deelnemende overheden een samenwerkingsovereenkomst. Voor een beperkt aantal deelnemers, waaronder Woerden was er nog enige uitstel mogelijk. Na het collegebesluit zal ook Woerden de overeenkomst ondertekenen en deelnemen aan de verdere voorbereidingen. Per 1 januari 2026 zal het deelfietsensysteem in de regio actief zijn. Tijdens de actieve periode wordt bijgehouden hoe het systeem wordt gebruikt. Het college zal de raad hierover informeren. In de beginperiode komt er een uitgebreide campagne om het gebruik aan te moedigen.

Bijlagen

geen